Kalmar läns författningssamling

Länsstyrelsen
Kalmar län

08FS 2026:11
Utkom från trycket
den 14 september 2026

Kalmar läns skyddsföreskrifter för vattenskyddsområdet Knivingaryd grundvattentäkt i Nybro kommun;

beslutade den 14 september 2026.
(dnr 9697-2023)

Länsstyrelsen föreskriver med stöd av 7 kap. 21–22 §§ miljöbalken följande.

SKYDDSFÖRESKRIFTER

Vattenskyddsområdet består av en primär skyddszon (se kartan i bilaga 1).

1 §	**Petroleumprodukter och andra kemiska produkter**
1.1	Hantering av mer än 50 liter petroleumprodukter och andra brandfarliga vätskor kräver tillstånd. Undantag från tillståndskravet gäller för: • transport av petroleumprodukter inom och genom zonen • petroleumprodukter i maskiners eller fordons egna tankar • hantering av petroleumprodukter för underhållsarbete för statliga och kommunala vägar. Vid dessa arbeten ska saneringsberedskap finnas.
1.2	Hantering av större mängder andra kemiska produkter än för husbehov ska anmälas. Undantag från anmälningsplikten gäller för: • transport av kemiska produkter inom och genom zonen.

§ 2	**Kemiska bekämpningsmedel**
2.1	Hantering av kemiska bekämpningsmedel utomhus är förbjuden. Undantag från förbudet gäller för: • användning som har karaktär av punktbehandling och som är av sådan begränsad omfattning att människors hälsa och miljön inte riskeras att skadas.

Utgivare ISSN

§ 3	Växtnäringsämnen och djurhållning
3.1	Spridning och lagring av växtnäringsämnen är förbjuden. Undantag från förbudet gäller för: • spridning och lagring av växtnäringsämnen för trädgårdsodling för husbehov.
3.2	Djurhållning av två (2) djurenheter eller mer kräver tillstånd.
3.3	Utfodring av djur på sådant sätt att det kan medföra koncentrering av foderrester och gödsel på mark är förbjuden.

§ 4	Skogsbruk
4.1	Upplag av virke, grot, bark, flis, spån, och timmer med en varaktighet över ett (1) år är förbjudet. Upplag av virke, grot, bark, flis, spån och timmer med en varaktighet över sex (6) månader ska anmälas. Undantag från förbudet och anmälningskrav gäller för: • upplag av obehandlat virke för vedeldning för husbehov.
4.2	Hantering av plantor behandlade med kemiska bekämpningsmedel är förbjuden.
4.3	Bevattning av timmer är förbjudet.

§ 5	Hushållsspillvatten, dagvatten
5.1	Nyetablering av avloppsanläggning är förbjuden.
5.2	Nyetablering av anläggning för omhändertagande av förorenat dagvatten, med grundvattnet som recipient, är förbjuden.

§ 6	Miljöfarlig verksamhet
6.1	Nyetablering av verksamhet som är tillstånds- eller anmälningspliktig enligt miljöprövningsförordningen (2013:251) är förbjuden.

§ 7	Upplag och avfall
7.1	Upplag av asfalt, oljegrus, vägsalt eller saltinblandat grus/sand är förbjuden.
7.2	Upplag av snö från områden utanför skyddszonen är förbjuden.
7.3	Upplag, deponering eller nedgrävning av avfall samt massor som ännu inte klassats eller karakteriserats enligt avfallsförordningen är förbjudet. Undantag från förbudet gäller för: • trädgårdskompost på tomtmark • tillfällig uppläggning i samband med markarbeten.

§ 8	Täktverksamhet och andra schaktningsarbeten
8.1	Materialtäkt är förbjuden.

8.2	Markarbeten som omfattar en större yta än 100 m^2 eller till ett djup större än 0,5 meter kräver tillstånd. Undantag från tillståndskravet gäller för: • plantering på villatomter • akuta åtgärder som måste genomföras i samband med olyckshändelse, översvämning eller liknande, där det i stället krävs en anmälan inom en vecka efter åtgärd • underhållsarbete i form av schaktning eller anläggningsarbete av befintliga vägar, diken eller el- och kommunikationsledningar, där det i stället krävs en anmälan.

§ 9	**Energianläggningar**
9.1	Nyetablering av anläggning för lagring och utvinning av värmeenergi eller kyla ur jord är förbjuden.
9.2	Nyetablering av anläggning för lagring och utvinning av värmeenergi eller kyla ur berg är kräver tillstånd.
9.3	Ändring av befintlig energianläggning kräver tillstånd.
9.4	Energianläggningar som inte längre är i bruk ska anmälas.
9.5	Solcellsparker är förbjudna.

§ 10	**Grundvattenbrunnar**
10.1	Nyetablering av brunn för uttag av vatten kräver tillstånd.
10.2	Ändring av befintlig brunn för vattenuttag kräver tillstånd.
10.3	Brunnar som inte längre är i bruk ska anmälas.

§ 11	**Motorfordon**
11.1	Tvätt av motordrivna fordon, och maskiner med förbränningsmotor, med varmvatten, högtryck eller tvättkemikalier är förbjuden. Undantag från förbudet gäller för: • fordonstvätt som utförs vid en anläggning som är avsedd för ändamålet. Anläggningen ska ha olje- eller bensinavskiljare.
11.2	Uppställning av motorfordon, maskiner eller liknande, samt släp med av för grundvattnet skadliga ämnen är förbjuden. Undantag från förbudet gäller för: • uppställning vid bebodd bostadsfastighet eller vid arbetsställe (med anlagd parkeringsplats).

Övergångsbestämmelser

För den som vid ikraftträdandet av dessa föreskrifter bedriver en verksamhet eller innehar en anläggning där krav på tillstånd eller skyltning/märkning gäller enligt dessa föreskrifter ska senast två år efter ikraftträdandet ha inkommit till kommunens nämnd för miljöfrågor med en ansökan om sådant tillstånd.

För den som vid ikraftträdandet av dessa föreskrifter i sin näringsverksamhet bedriver en verksamhet eller innehar en anläggning för vilket förbud införts enligt dessa föreskrifter ska detta förbud börja gälla först ett år efter ikraftträdandet av dessa föreskrifter.

Definitioner

Arbetsställe är en adress, fastighet eller grupp av närliggande fastigheter där ett företag bedriver stadigvarande verksamhet och har anställd personal. Tillfälliga arbetsplatser (till exempel mobila anläggningar, byggarbeten, obemannade bensinstationer med flera) räknas inte som arbetsställe.

Avfall avser varje föremål, ämne eller substans som ingår i en avfallskategori och som innehavaren gör sig av med, avser att göra sig av med eller är skyldig att göra sig av med enligt 15 kap 1 § miljöbalken. Uttjänta bilar omfattas av definitionen.

Dagvatten avser tillfälliga flöden av regnvatten, smältvatten och framträngande av grundvatten samt spolvatten enligt propositionen, Allmänna vattentjänster prop. 2005/06.78.

Grot avser grenar, ris och toppar.

Hantering avser enligt miljöbalken 14 kap. 4 § - tillverkning, behandling, förpackning, förvaring, lagring, transport, användning, omhändertagande, förstöring, saluförande, underhåll, överlåtelse.

Husbehov avser de behov som kan uppstå inom ett enskilt hushåll. Behov kopplat till yrkesverksamhet ingår således inte.

Kemiska bekämpningsmedel avser samma betydelse som i miljöbalken 14 kap. 4 §.

Kemiska produkter avser samma betydelse som i miljöbalken 14 kap. 2 §, som inkluderar petroleumprodukter och kemiska bekämpningsmedel.

Materialtäkt avser utbrytning av berg, grus, sand, eller jord. Materialtäkt avser även husbehovstäkt.

Motorfordon avser ett fordon som för framdrivande är försett med motor, dock inte ett eldrivet eller enbart gasdrivet fordon. Motordrivna fordon delas in i motorfordon, traktorer, motorredskap och terrängmotorfordon enligt lagen SFS 2001:599 om vägtrafikdefinitioner.

Petroleumprodukter avser produkter utvunna från råolja.

Punktbehandling avser åtgärder som vidtas mot skadedjur som kan innebära störning eller kan vara skadlig för människors hälsa. Åtgärderna som avses är fristående åtgärder utan upprepning och att bekämpningsmedlet inte sprids utanför objektet.

Solcellspark avser en solcellsanläggning som installeras på mark eller vatten och används för kommersiellt bruk.

Spillvatten avser bad-, disk-, tvätt- och klosettvatten.

Tomtmark avser mark som är bebyggd med byggnader för bostadsändamål och marken i anslutning till byggnaderna (t ex trädgård och parkeringsplats) som behövs för byggnaders ändamål.

Upplag avser upplagsplats som kan likställas med förvaringsplats.

Uppställning avser parkering av motorfordon med en varaktighet över fyra timmar.

Växtnäringsämnen avser konstgödsel, stallgödsel (fastgödsel, kletgödsel, flytgödsel samt urin), aska, slam och övrig organisk näring. Gödsel från betande djur inom vattenskyddsområdet innefattas inte.

ALLMÄNNA UPPLYSNINGAR TILL FÖRESKRIFTERNA

Andra bestämmelser

Tillstånd, anmälan eller dispens enligt föreskrifterna i detta beslut befriar inte från skyldighet att iaktta vad som i övrigt föreskrivs i miljöbalken och andra författningar.

Ny lagstiftning samt nya bestämmelser

Ny lagstiftning eller bestämmelser enligt förordningar och föreskrifter, som fastställs efter beslutsdatum och som ändrar skyldigheterna inom aktuellt skyddsområde, gäller utöver här meddelade föreskrifter.

Överträdelse

Överträdelser av skyddsföreskrifterna kan medföra straffansvar enligt 29 kap 2§ och 2a § miljöbalken (1998:808).

Hänsynsregler

I 2 kap. miljöbalken finns allmänna hänsynsregler som bland annat innebär att alla som bedriver eller avser att bedriva verksamhet eller vidtar en åtgärd skall skaffa sig den kunskap som behövs med hänsyn till åtgärdens eller verksamhetens art och omfattning för att skydda hälsa och miljö mot skada och olägenhet. Dessutom skall densamma utföra de skyddsåtgärder, iaktta de begränsningar och vidta de försiktighetsmått i övrigt som behövs för att förebygga och motverka att verksamheten eller åtgärden medför skada eller olägenhet för människors hälsa och/eller miljö. Detta innebär att om en yt- eller grundvattentillgång utnyttjas eller antas komma att utnyttjas för vattentäkt, är alla som vill bedriva verksamhet eller vidta åtgärder som kan skada vattentillgången, skyldiga att skaffa sig tillräckliga kunskaper och vidta skyddsåtgärder samt tåla de begränsningar som skäligen kan fordras för att förebygga eller avhjälpa skadan.

Anmälan om olyckshändelse

Olyckshändelser, spill eller läckage, som utgör risk för vattenförorening ska omgående anmälas av den som orsakat tillbudet eller fått kännedom om tillbudet. Anmälan ska göras till Räddningstjänsten, tel. 112. Räddningstjänsten ska omedelbart underrätta det inträffade till den kommunala nämnden inom miljö- och hälsoskyddsområdet samt till vattentäktens huvudman.

Vattentäktsverksamhet

Föreskrifterna utgör inget hinder mot den hantering och de verksamheter som är nödvändiga för vattentäktens bedrivande. Generellt undantag från föreskrifterna vad avser anmälan, ansökan om tillstånd och dispens från skyddsbestämmelserna gäller för arbeten som vattentäktens huvudman utför för utbyggnad, drift, underhåll med mera avseende VA-anläggningen.

Ersättning

Eventuell ersättning för intrång i pågående markanvändning m.m. regleras i 31 kap. 4 § miljöbalken. Fastighetsägare och innehavare av särskild rätt till fastighet kan ha rätt till ersättning om föreskrift för vattenskyddsområde innebär att pågående markanvändning avsevärt försvåras. Detsamma gäller om mark tas i anspråk. Ersättning utgår dock inte för den förlust som beror på att förväntningar om ändring i markens användningssätt inte kan infrias på grund av skyddsföreskrift. Enligt 31 kap. 13 § miljöbalken väcks anspråk på ersättning eller krav på inlösen hos mark- och miljödomstolen, inom ett år från det att beslutet om skyddsföreskrifter har vunnit laga kraft.

Tillsynsmyndighet

Tillsynsmyndighet är Nybro kommun.

Den 29 januari 2003 beslutade Länsstyrelsen Kalmar län, med stöd av 26 kap 3 § miljöbalken, att överlåta tillsynen av vattenskyddsområden som beslutats av Länsstyrelsen till Nybro kommun/Samhällsbyggnadsnämnden i Nybro kommun (dnr 55-14747-02) från och med den 1 mars 2003. Beslutet togs efter en hemställan från Nybro kommun.

Tillstånd och anmälan

Tillståndsansökningar och anmälningar enligt dessa skyddsföreskrifter prövas av Nybro kommuns nämnd för miljöfrågor.

Tillstånd kan förenas med villkor som anses erforderliga för att undvika vattenförorening.

I de fall en verksamhet eller åtgärd kräver en anmälan till kommunens nämnd för miljöfrågor ska anmälan göras i god tid innan verksamheten startar eller åtgärden vidtas. Med god tid avses minst 6 veckor.

Tillståndsansökningar, anmälningar och beslut enligt dessa föreskrifter eller annan lagstiftning som berör skyddet av vattentäkten ska lämnas för kännedom till huvudmannen för vattentäkten. Huvudmannen ska beredas tillfälle att avge ytt-

rande innan beslut fattas i ärende som kan innebära risk för påverkan av vattentäkten.

Dispens

Länsstyrelsen får bevilja dispens från föreskrifterna om det finns särskilda skäl (7 kap. 22 § miljöbalken). Dispens får, enligt 7 kap. 26 § miljöbalken, meddelas endast om det är förenligt med föreskrifternas syfte.

Skyltning

Huvudman för vattentäkten ansvarar för att informationsskyltar finns uppsatta på väl synliga platser i anslutning till vägar. Utformningen av skyltar skall följa rekommendationer från Havs- och vattenmyndigheten.

Där petroleumprodukter eller andra för grundvattnet skadliga produkter hanteras, skall informationsskylt om vattenskyddsområde vara uppsatt. Informationsskylten skall vara väl synlig, vara av varaktig beskaffenhet eller ha annan varaktig märkning och sättas upp av verksamhetsutövaren.

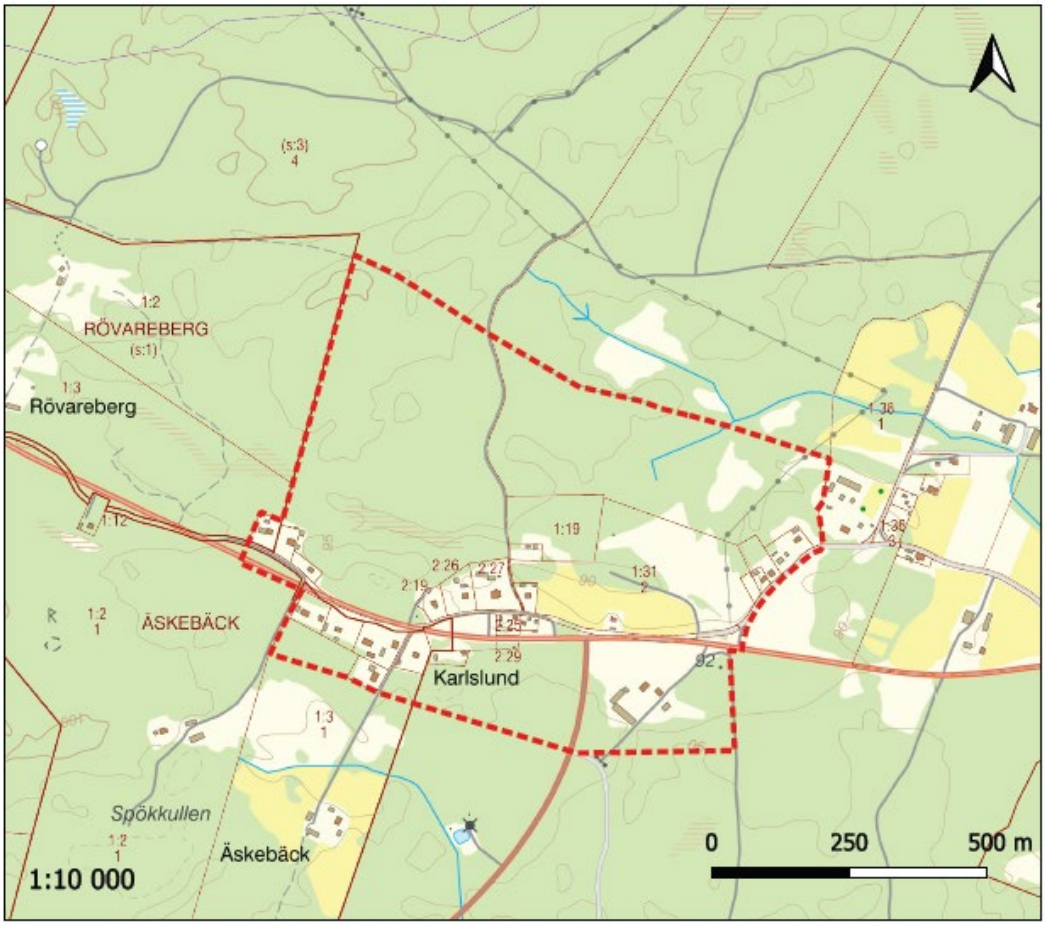
1. Dessa föreskrifter träder i kraft den 14 september 2026.

På Länsstyrelsens vägnar

ALLAN WIDMAN

Frida Jönsson
(Vattenenheten)

Karta över vattenskyddsområdets utbredning *Bilaga 1*

Vattenskyddsområde Knivingaryd

Skyddszon